

מזל טוב ליום הולדת 70!

התבקשתי לכתוב ברכת יום הולדת לך, בן ה-70 ואני עושה זאת בשמחה. יום ההולדת הנוכחי מגלם בתוכו מציאות מורכבת. חלקו של יישוב ותיק וחוגג 70 שנה וחלקו של יישוב צעיר, חדש, בתהליכי התהוות, ויחד, שני שותפים אלה, עם כל השונות הגלומה בהם, חוגגים. ושלא נטעה- יש הרבה מה לחגוג!. לחגוג את האומץ של הקיבוץ, בבניית שכונת ההרחבה והכנסת אוכלוסיה שונה לביתה, לחגוג על האוכלוסיה הצעירה הנמרצת, שבחרה לבנות את ביתה בכפר מנחם, את המדרכות מלאות הילדים ואת קיומה של מנהיגות יישובית אמיצה, נחושה, אשר סוללת את הדרך המשותפת הזו ברגישות, נחישות, שותפות, כנות ויושר.

ומעבר לכך, קיבוץ כפר מנחם עצמו, חוגג 70 שנה להיווסדו, תוך עריכת שינויים מהותיים מאוד באורחות חייו בשנים האחרונות - במודל הפרנסה והרכוש הפרטי, תוך שמירה על חוויה של יחד ותחושת שותפות.

וכמו ביום הולדת אני מבקשת לברך את בעל (בעלי....) השמחה: בשותפות ארוכה וטובה לאורך שנים, שותפות שתושבת על אמון, רגישות סבלנות וסובלנות.

ביצירת תחושת יחד באוכלוסיה הטרוגנית ומגוונת.

באורך רוח ורוחב לב.

ביצירת תרבות שיחה מכבדת ונעימה.

ביצירת מערך שירותים הנותן מענה לכל התושבים על מגוון הדורות והצרכים בשמירה על רוח ההתנדבות ועשייה.

שיהיה לכולנו מזל טוב!

חמוטל דויטשמן

מזכירת היישוב

ברכה לביתי, לקיבוצי החוגג את יום הולדתו השבעים

...אולי נתחיל הפעם מהסוף. האופוריה והתרוממות הרוח, נחלת המשתתפים במופע ה-70 ושל הקהל שמילא את בית הבנים, הייתה גמול נאה למימוש הרעיון של אירוע מרכזי, מופע ובו משתתפים רבים מכל הגילים ומשותף ליישוב כולו. ואמנם, איש איננו מתווכח עם הצלחה. התחושה שידענו להרים מבצע רב משתתפים ולהצליח בו, איננה דבר של מה בכך, וזו המתנה היפה שהקיבוץ יכול היה לצפות לה ביום הולדתו. אינני יליד המקום, אך כאן גדלתי, בניתי את ביתי וילדיי נולדו כאן. מאז שאני זוכר את עצמי ידעתי להבדיל בין להיות אדם הגר במקום לבין זה שרואה עצמו חי ושותף לחברה הסובבת אותו. מאז ומעולם ידעתי **שהנתינה היא למעשה התרומה** המשמעותית מכולן שקיבלתי **בתמורה**. וכך לאורך תקופת חיי בקיבוץ השתדלתי לשתף עצמי במערכות החיים החברתיים והתרבותיים ושכרי היה בכך, שראיתי את ביתי הקיבוצי, עולה כפורח ויודע ליצור אווירה של יחד, של כיבוד הדדי ולהעניק לחבריו הרגשה של בית. הברכה אותה הייתי מצרף היום היא שנדע לחוש ולהוקיר את היפה שבחיינו, נראה בביתנו את המשמעות האמיתית של חווית היחד, על-אף שהזמנים והאווירה נדמה והם שונים ומשתנים; גם אם אורחות חיינו אמנם קיבלו תפנית בכיוון של "איש תחת גפנו ותאנתו" וכאילו "אדם לבדד ישכון", הערב של מופע ה-70 הראה לנו בברור, שיש לנו את הזיק הנפלא הקרוי, "הנה מה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד". מזל טוב ויום הולדת שבעים שמח.

נרים כוס לחיי הקיבוץ, הקהילה והיישוב כולו!

בברכה,

צבי קרן

*"את, אינה מקום יפה
כא נריס כוסית לחיים
כה כחוליס הט השמיים
והנוף הוא מעצ,
והכל כל כק רואע...."
(מתוך מופע ה-70)*

שלום לכולכם!

עוד מעט מסתיימת לה שנת עבודה ראשונה, שנה מורכבת, מלאה בעליות וירידות ובהחלט מאתגרת כשהתיישבתי לכתוב, התלבטתי מאיפה נכון להתחיל לתאר את החוויה, המחשבות והעשייה.

באופן אישי, המשימה הראשונה שהגדרתי לעצמי בכניסה לתפקיד, הייתה בניית מערכת יחסים של שיח, דיון ואמון בין חברי הוועד. זכיתי להכיר קבוצה מדהימה של אנשים, מגוון דעות, תפיסות עולם, דרך התבטאות והמון ניסיון חיים.

זה אתגר אנושי מרתק לבנות מקום חדש וכאן בישוב, הוא מורכב עוד יותר, כי אנו בונים חדש, על ישוב קיים, שמשתנה בצורה משמעותית בימים אלה ממש.

אנחנו דנים לא מעט על המורכבות במודל החיים הנבחר בישוב- כיצד מתמודדים עם ההפרדה בין הקיבוץ לישוב, מהם הגבולות שצריכים להישמר ומה נכון לפתוח ולשנות, מהם הנושאים לדיון יישובי, מה ההבדל בין מעורבות להתערבות.

לאורך כל השנה וכל הדיונים, הגענו להבנות והסכמות, מאחורי כל ההחלטות שהתקבלו, היו שיחות רבות, עם המון רגישות והתחשבות, בכדי לשמור על האיזון העדין בישוב.

כוועד הצבנו לנו כמה יעדים מרכזים, שהיו נחוצים לביסוס הישוב - שכירת משרד ניהול חשבונות חיצוני, הקמת ועדות: תרבות, פיתוח ותשתיות, ביקורת, תמיכה וחזוק מנהלת החינוך.

כחלק מחלוקת המשימות, הקמנו את צוות ההסכמות, שדן בנושא מבני החינוך וההסכם בין האגודות, את סיכום עבודת הצוות הגשנו לקהילה.

שכרנו את שירותי הנה"ח "כרמל", שמספקת שירות באופן שוטף, מנהלת החשבונות מגיעה לישוב פעם בשבוע ונותנת שירות לתושבים ולנושאי התפקידים באגודה.

היום תושבים מקבלים כל חודש כרטיס חיוב, המפרט את מרכיבי התשלום, מרבית התושבים הסדירו את אמצעי התשלום בהוראת קבע, בדרך זו ניהול הכספים של היישוב התייעל.

השנה החולפת ריכזה בתוכה כל כך הרבה משימות ניהוליות וקצב העבודה היה משך קדחתני, בתוך כל העבודה השוטפת קיימנו אסיפות וישיבות, לפעמים הייתה תחושה שאנו לא מצליחים לעמוד בציפיית התושבים למענה בנושאים שונים, שדורשים דיון ציבורי. בניה, תוך כדי ריצה ולפעמים מרתונית היא לא פשוטה,

היום, אחרי עבודה רבה, בכל מיני מישורים בנינו סדר יום ציבורי והאסיפות הבאות מתוכננות בשני נושאים עיקריים, תקציב קהילה 2010 ודיון על החינוך היישובי.

החינוך בישוב הוא אחד ממרכיבי הקהילה המשמעותיים ביותר, אסור לנו לדון בו בחופזה, האחריות ההורית שלנו לדרך חינוך הילדים היא אבן דרך המרכזית בהתלבטות על מהות החינוך, בידי מי אנו רוצים להפקיד את המשימה ומה הם השיקולים לבחירה.

אני לא יכולה לסכם את השנה ללא ציון חגיגות 70, כך יצא, שבתוך כל המשימות, השינויים והעבודה, היה גם מקום לתרבות משולבת נוסטלגיה.

הסיום הגדול והמרשים, שריגש את כל השותפים, השחקנים הרקדנים ואותנו קהל הצופים, אירוע מסוג זה מזכיר לכולנו למה הגענו לישוב וכמה לקיים תרבות עשירה ומגוונת.

ובנימה אישית, השנה נפרדנו גם מיענקלה סלע, ואני זוכרת לטובה לא מעט מהשיחות שניהלתי איתו בשנתיים האחרונות, החזון, הרוח והליכותיו בעיני היו כמודל.

כל המהות בצמיחה יישובית הייתה להתחזק כישוב קהילתי, עם חיי תרבות וחינוך ובמידה מסוימת גם עזרה הדדית, בהרבה מובנים אנחנו שם, ובחלק יש לנו עוד עבודה.

אני מאמינה מאד בישוב שלנו אנחנו בדרך הנכונה.

דלית גדיש

nne dn

מגילת העלייה

לאורך הלהבות העולות ומתאבקות מעל חורבות יהדות פולין, עת העולם מתבוסס בדמו, ושערי הארץ מוגפים בפני אחים נרדפים על צואר, ויקודי כיסופי מולדת – באנו אנחנו, חברי "אמריקה-כרית", בנים לתנועת השומר הצעיר – אליך כפר מנחם לתקוע יתד נאמן באדמתך הצחיחה, לאות עולם, לנצחון האדם העובר, הלוחם והיוצר.

התקבצנו פה מפיוזורי גלויות: בנים לגלות פולין, עת מעיין חי זה חרב והולך ביד זדונית, ובנים ליהדות אמריקה העולה, זו גלות הנחמה לדווי בין העמים, סמל לרצון מחושל, חוליה נאמנה לשרשרת המרתקת את עם ישראל בתפוצות.

באנו אליך כפר מנחם ופניך אפורים כפני אדמתך. הגענו אליך בדרך ארוכה, קשה – דרכו של חלוץ עברי, אלמוני במולדת. שמונה שנים של עמידה על המשמר של כיבוש, של בגין ויצירה – הבאנו לך שי.

היום תיכרת הברית: ברית בין הבנים צמאי מולדת לבין קרקע צחיחה, עורגת לפריזון, ברית בין בנים כמחי בית לבין שממה המצפה לגאולתה.

הושטנו לך את ידינו האפורות והנוקשות ובאנו באמונה, כי פניך האפורים יוצפו אורו של האדם היוצר.

עדה הדרך הארוכה שעברנו כי עוד יפכה מעין היצירה בשממה זו, כי עוד יניבו שדותיך, כפר מנחם, גרעיני אמונה ואחוות עמים.

תשמש נקודה זו, בימינו החשכים, נקודת אור ומקור נחמה לבנים גולים השבים אל גבולם.

(ניתן בכ"ה כסלו ת"ש 6.12.1939)

70 שנה לכפר מנחם

בית הבנים כפר מנחם

26.11.2009 ט' בכסלו תש"ע

צינו את יום הולדת השבעים לשוב בערב חגיגי ויפהפה - בתערוכה ובמופע - הכל על טהרת היצירה של אנשי הישוב. היה זה ערב של התרוממות רוח, שמחה הנאה וגיבוש. מן הבמה זרמו הרבה כוח, אהבה לשוב, אופטימיות והרגשת יחד.. יבורכו כל העושים במלאכה. להתראות בחגיגות ה- 80.

קטעים מהשירים ישובצו בעלון זה.

אפניכט פיפוט השותפים לעשייה

בימיו וניהול מוסיקלי – שי לביא הפקה – אוכמה אבירם

תאורה הגברה ותפאורת רקע: "תומר תאורה והגברה"

תלבושות: סופי ארבר

עיצוב במה: ליאורה בן חורין, תלמה הראל, שושנה סעידי, איריס פטיש

תערוכה: ליאורה בן חורין, שושנה סעידי, איריס פטיש

משתתפים

פזמונים: אוכמה אבירם, נדב אבירם, מרב אילון, סופי ארבר, חנה ארגוב, ריקי בן אריה, דגנית ברק, מעין ברק, עמליה גולדברג, ניצה גלאור, אודי גרגן, צביה גרשוביץ, נוגה דוידוב, תלמה הראל, אביגדור כהן, ליאור לוי, חיים מילר, גליה נאוסיוחין, שושנה סעידי, רם עוז, יהושע פיצ'ון, אילה פפירני-יניב, אביב קוחל, טונדה קורן, רינה קורן, רונן שהרבני, דודו שור, טלי שניר, יאיר שרון, מירי שרון.

ריקודים: להקת המחול "יואב", ליקו אביטן, מרב אילון, אסתי אלבירט, עדי אלבירט, עמית אלבירט, גלי אליעז, דפנה ארגוב, נופר ארגוב, גלי בונפיל, מיכאל בונפיל, מאיה בן אריה, גאיה בר, עלמה בר, דגנית ברק, מעין ברק, רחל גולדבורד, אודי גרגן, רות דלל, שלום דלל, זוהר היימן, שיר והבה, אור זייצוב, רוני טובי, עופרי טל, רומי כהן, נועה כהנא, גאיה לוי, דניאל מור, נועה מור, ניקי מור, אופק מלכה, גליה נאוסיוחין, אמיר סביר, לירי סביר, נגה סגל, ליאור סולומנוב, רון סלע, גאיה סעידי, שירה סעידי, עלמה ספרבר, זוהר פטיש, עדי פטיש, איה פינקוס, גיל פינקוס, נועה פישמן, נועה פלג, גל פלדמן, אילה פפירני-יניב, תמר פרן, שחף רוזנטל, דניאל רומבלסקי, זיו רומבלסקי, קארין שור, יערה שנהב, מרקוס שנהב, אמי שני, רון שני, רוני שניר.

מערכונים וקטעי קריאה: נדב אבירם, סופי ארבר, דגנית ברק, מעין ברק, אודי גרגן, אביגדור כהן, חיים מילר, שושנה סעידי, יהושע פיצ'ון, רם עוז, אילה פפירני-יניב, רונן שהרבני, טלי שניר.

רביעיית כלי נשיפה: יהודה בלכר, שמחה דוידוב, רמי לפידות, נדב קרן

הנחייה: צבי קרן

אנו נוהלים להצליח את נרות החנוכה עם "זאת בית האל".
כשאנו מוסיפים נר בכל ערב מערבי החם - החל בנר אחד בערב
היום הראשון של החנוכה וכלה ב- 8 נרות בערב יום החם
האחרון - שיהיה האור "מוסיף והואק".
עם "בית שאני יש להצליח את הנרות בצורת "פוחת והואק"
כלומר 8 נרות ביום הראשון 7 נרות ביום השני.. עז אנר אחד
בערב היום השמיני של החנוכה
שיהיה האור מוסיף והואק בביתנו

כפר מנחם בראי הזמן

שבעת החברים הראשונים, שהקימו את הקבוץ, הגיעו ארצה ב - 1932 . באפריל
1933 הם עוברים למושבה הדר, שבשרון, שם הם שוהים עד למעבר לנקודת הקבע
בדצמבר 1939. בהדרגה מצטרפים אליהם חברים נוספים מגרעין "כרית". שבפולין.
ב- 1934 נולדת נירה הבת הבכורה ונבחרים מוסדות הקבוץ הראשונים. בנובמבר
1935 מגיע הגרעין האמריקאי ויחד הם חיים כקבוץ (המונה כ- 100 חברים) בהדר.
ב - 6.12.1939 עולה הקבוץ על הקרקע לנקודה הנוכחית.
הישוב כפר מנחם, בקרא על שמו של מנחם אוסישקין, מן הדמויות המרכזיות
בתנועה הציונית ובהתיישבות היהודית בארץ ישראל, בראשית המאה הקודמת.

ימי הבראשית של כפר מנחם/ נחום שור-ארכיון הקיבוץ

ימי הבראשית של כפר מנחם היו השנים הראשונות לאחר העלייה על הקרקע, ב -
6.12.1939. כלומר הם התחילו לפני 70 שנה ועד כמה שנים לאחר מכן. אולי ניתן
לסגור תקופה זו בסיום מלחמת העולם השנייה.
ימי הבראשית של הקיבוץ, מתאפיינים בהתלהבות גדולה, באמונה תמה ויוקדת של
החברים, שהאמינו שביכולתם "להזיז הרים וגבעות" ולהפוך את הגבעה הסלעית,
הטרשית והקרחת, עליה התיישבו, לגן עדן פורח. אמונתם זו אכן גם התגשמה, אך
רק לאחר עשרות שנים של עמל, של יזע ושל מאמצים, שהיו כרוכים גם בקשיים
גדולים ובסבל לא מועט כלל.
ואכן, ימי הבראשית התאפיינו בקשיים גדולים בכל תחום, בעבודה מפרכת וקשה
מאד, ביום עבודה של תשע שעות ובדלות ללא אח ורע, של חברים שחיו כמעט
בחוסר כול, שגרו בצריפים ובאוהלים. לעתים המשפחות גרו עם "פרימוס", בן לווייה
נוסף, שגר בחדר של בני הזוג, באין פתרון דוור חלופי.
ימי הבראשית התאפיינו בהעדר כמעט כל תשתיות בתוך הקיבוץ : לא היו שבילים
ומדרכות יצוקות מבטון, הדרכים הפכו לשלוליות בוץ טובעני בחורף, כשלא לכולם
היו אפילו זוג מגפיים לנעול בבוץ. ימי הבראשית התאפיינו, לא רק ביום עבודה של
תשע שעות, בעבודה פיזית קשה ומפרכת, אלא גם בכך שחברים רבים עבדו ביחד,
ללא כל עבודה שכירה, בגן הירק, במטעים, ברפת, בלול הביצים, במחנות של הצבא
הבריטי ועוד.
ימי הבראשית התאפיינו במזון דל ופשוט, בלחם ללא מרגרינה (לרוב), בתה ללא
סוכר (לרוב), שנלגם בספלי פח, בקציצות של תערובת של לחם ובשר ("דו - לחמת
הבשר" ...) ותפריט משעמם ואחיד לרוב. ימי הבראשית התאפיינו בלכידות
חברתית גבוהה, של אנשים באותו גיל (בערך) מרקע זהה (כולם חניכי תנועת

"השומר הצעיר" בפולין, ארה"ב וקנדה), אותו ניסיון חיים ואותה שותפות גורל. בעת הארוחות היו כל חברי הקיבוץ נוהגים להיפגש ולראות זה את זה בחדר האוכל וכך גם בשיחות הקיבוץ, שבלטה בהן ההשתתפות ההמונית של החברים, גם בנוכחות וגם ברשות הדיבור.

ימי הבראשית התאפיינו ביציאה מחברת הרווקים, אל עבר הקמת המשפחות, לידת הילדים הראשונים ותחילתו של החינוך המשותף והלינה המשותפת.

ימי הבראשית של הקיבוץ, התאפיינו בלהט אידיאולוגי רב ומעמיק, בערנות פוליטית גבוהה, בזהות השקפות רעיוניות, של כמעט כל החברים.

ימי הבראשית עמדו בצל השואה הנוראה, כשיוצאי הקיבוץ מפולין, למדו במהלך מלחמת העולם השנייה, שכמעט כל בני משפחתם נספו בשואה הזו.

ימי הבראשית עמדו בסימן המאמצים הכנים והרבים לקשור קשרים של ידידות ואחוות עמים, עם אלפי הכפריים הערביים, שהקיפו את הקיבוץ מכל עבריו. איש לא העלה בדעתו, שיבוא יום והם כולם יקומו ויברחו מזרחה, מבלי שאיש דחק בהם לעשות זאת.

ימי הבראשית התאפיינו בעבודת החברות, כמו החברים, בעבודות השדה החקלאיות הקשות.

שנות הבראשית התאפיינו בביקורים של אח"מים אצלנו כמו: בן גוריון, רופין, הרצפלד, אוסישקין, מאיר יערי ואחרים.

בשנות הבראשית היה קיבוץ כפר מנחם החלוץ של ההתיישבות היהודית באזור הזה והיישובים היהודיים הקרובים ביותר היו במרחק של כ- 15 ק"מ מקיבוצנו. אל הקיבוץ הובילו רק דרכי עפר ובחורף, בימי הגשם, היה הקיבוץ מנותק לחלוטין. פעם אחת, ב-26 בדצמבר 1942, הצניח "האווירון האדום" אספקה ועיתונים לקיבוץ הנצור בבוק.

במחצית השניה של 1943 מתרחש האיחוד עם חברי "אלגביש" – השלמה של יוצאי גרמניה ומיעוטם מפולין.

בשנות הבראשית התגייסו חברים רבים מהקיבוץ לצבא הבריטי וליחידות המגן העבריות, כולל הפלמ"ח.

בשנות הבראשית פיתחו החברים ציפיות גדולות לקראת העתיד. המציאות עלתה על כל החלומות ומאוחר יותר, גם חלומות רבים באו אל שברם.

מדצמבר 1947 עד קיץ 1948 נערך הקבוץ לאפשרות של התקפה ערבית. נחפרות תעלות קשר ומקלטים. במאי 1948 מפונים הילדים, רוב החברות וחלק מהחברים והפרות למושבה הדר.

ביולי 1948 נכבש תל א- צאפי ע"י חילי גבעתי וחברי הקבוץ.

בנובמבר 1948 חוזרים המפונים הביתה. המלחמה נסתיימה מבחינת כפר מנחם בסוף דצמבר 1948. רוב המגויסים חוזרים הביתה. יש לנו מדינה וקבוץ, שלא נפגע במלחמה.

מאפייני שנותה - 50 בכפר מנחם / מאת נחום שוה, ארכיון הקיבוץ.

בתום מלחמת העצמאות, בשנת 1949, החלה בכפר מנחם תקופה חדשה, תקופת התרחבות, צמיחה כלכלית מודרנית וצמיחה דמוגרפית, עם הצטרפותם של יחידים וקבוצות, בוגרי התנועה מחו"ל וניצולי השואה. בשנת 1957, החלה גם ראשית ההצטרפות של בני ובנות הדור השני לקיבוץ.

הקיבוץ היה, עדיין די הומוגני מבחינה חברתית – כמעט כל החברים היו בוגרי תנועת "השומר הצעיר" מפולין, מארה"ב ומקנדה וכן גם מגרמניה (חברי "אלגביש") וגם כמעט כולם הצביעו, עדיין, למפם.

בעשור של שנות החמישים, הקיבוץ חונך הרבה חברות נוער.

בשנת 1959, הגיעה לקיבוץ, לשהות של עבודה ולימוד עברית גם קבוצה של "הנוער הערבי החלוצי".

המשק של הקיבוץ היה עדיין, כמעט כולו, משק בעל ולא משק שלחין, כפי שהוא קיים היום. המחסור במים מנע את התרחבות החקלאות וענפים יותר אינטנסיביים. בעשור של שנות החמישים היה כפר מנחם (בהקימו את לולי פק), לחלוץ של ייצור בשר עוף המוני ובדרך תעשייתית וכפר מנחם נחשב ל"מעצמת לול". (כולל המשחטה).

למרות ההתפתחות בחקלאות, היה פיגור בהקמת מפעל תעשייתי רציני. מבחינה רעיונית, עבר הקיבוץ, כמו רוב קיבוצי הארץ, טלטלה גדולה, לאחר גילויי הוועידה ה-20 של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית והתהליך של ההפרדות מאשליית "עולם המחר", היה קשה וכאוב. בשנות החמישים החל להיסדק המבנה ההומוגני האחד של חברי הקיבוץ, עם ראשית ההצטרפות של חברים שלא עברו את כור החינוך התנועתי. בשנים 1947 – 1959 למדו ילדי הקבוץ הבוגרים במעברות ובנגבה. ב-1955 החלה קבוצת "לבנה" בהנחת היסודות ל"מוסד" המקומי. ב-1963 הצטרפו ילדי רבדים ואחריהם ילדי נחשון, נגבה, חצור, גת וגל און ואחריהם ילדים מהמושבים והאזור, עד שהמוסד הפך לתיכון האזורי "צפית".

כמה מאפיינים בולטים של כפר מנחם בשנותה – 60

בקיץ 1961 נהרגו 7 מילדי "רימון", בדרכם למחנה של השומר הצעיר במכמורת. ניתן לחלק את העשור השלישי בכפר מנחם –שנות ה-60 של המאה הקודמת, לשניים: עד מלחמת ששת הימים ב-05.06.1967, והשנתיים וחצי שבאו לאחריה. באמצע שנות ה-60, בשנת 1965, חגגו חברי הקיבוץ את שנת חצי היובל לעלייה על הקרקע, במחזמר ובטקסים חגיגיים.

ב-1965 הוקם מפעל הקרמיקה, ששקע בשנות ה-80. הענפים החקלאיים המשיכו להתבסס באיטיות, הוקם הבניין הראשון של מפעל המתכת והוא התחיל לצמוח בהדרגה. הצמיחה העיקרית שלו התרחשה בשנות ה-80 וה-90 של המאה ה-20. כיום, מהווה מפעל המתכת הרווחי, חלק יותר חשוב בכלכלת כפר מנחם, אך עדיין משקל ההכנסות מענפי החקלאות גדול אצלנו ממה שמאפיין את רוב הקיבוצים.

ב-1966 נסתיימה בנייתו של בית הלבוש, המשרת אותנו עד היום והוכנס מקלט טלוויזיה ראשון לחדר הקריאה המשותף. בשנות ה-60 הללו המשיכו מחזורים של בנים ובנות לסיים את השירות הצבאי ולחזור הביתה. גל העזיבות הגדול החל רק בשנה האחרונה של העשור הזה. במלחמת ששת הימים גויסו כמאה ועשרים חברי הקיבוץ למלחמה ומתנדבים רבים מחו"ל הגיעו לקיבוץ. נפילתם של שני האחים: עמרם ויוחנן בן חורין זעזעה את הקיבוץ ומייד לאחר המלחמה החלו הדיונים כיצד להנציח את זכרם.

כמה מאפיינים בולטים של שנות השבעים בכפר מנחם

בשנות השבעים הראשונות התרחשה בקיבוץ מפולת גדולה בכל הנוגע לבני / בנות הדור השני.

עשרות צעירים וצעירות, בני ובנות הקיבוץ, עזבו את בית הוריהם הקיבוצי ויצאו לעולם הגדול, בישראל ובחו"ל, על מנת שלא לחזור והם לא חזרו. בשנים אלה הוצף הקיבוץ בעשרות רבות של מתנדבים, שבאו לישראל בעקבות מלחמת ששת הימים והם השפיעו מאד על האווירה והתרבות של צעירי הקיבוץ.

כולל "נשואי תערובת" ובעקבותיהם חלק מבני / בנות הקיבוץ הלכו אחרי בנות ובני זוגם לחו"ל וחלק הביא את בחירי ליבם לקיבוץ. במלחמת יום הכיפורים, שפרצה באוקטובר 1973, נפלו שלושה מבני הקיבוץ והאווירה הייתה קשה ועצובה. רק כשנה לאחר נפילתם הם הובאו לקבורה בכפר מנחם.

כמעט כל הגברים בגיל הגיוס – גויסו למלחמה וחזרו הביתה רק בחודשים הראשונים של שנת 1974.

בשנה זו זעזעה את הקיבוץ פרשה קשה של סמים ומספר צעירים הורחקו מהקיבוץ בעקבותיה.

ב – 1974 גם הוכנסו טלוויזיות שחור לבן לבתי החברים. אך החל משנת 1975, החל הקיבוץ "לצאת מזה" והתחילה תקופה של בנייה וצמיחה איטית ומודרנית, לבוגרים מקרב הדור השני נבנו שיכוני הקבע, בסטנדרד של שיכון ותיקים.

ב – 1979 הופרטו תקציבי הצריכה וחברי הקבוץ עברו לתקציב כולל. בשנות ה - 70 של המאה קודמת, התבסס והתרחב מאד המוסד החינוכי "צפית" וחברים רבים מכפר מנחם מצאו בו מקום עבודה טוב ויצירתי. מבחינה משקית, היו שנות השבעים, החל מהמחצית השנייה של העשור ההוא, שנים טובות יחסית והונחו היסודות לגישה כלכלית זהירה ומאוזנת, שהביאה מאוחר יותר לעמידות במשברים החיצוניים וגם לאיתנות יחסית. המצב הכלכלי הטוב של הקיבוץ כיום נובע, במידה לא קטנה, ממה שגובש בשנים ההן.

כמה מאפיינים בולטים של כפר מנחם בשנות - 80

באביב 1982 מגויסים חברים רבים למלחמת לבנון הראשונה, אם כי ניבעו כבר סדקים בהזדהות עם מטרותיה ומהלכיה.

הוכנסו מזגנים וטלפונים לבתי החברים והוחלט על רכישת טלוויזיות צבעוניות לחברים.

ב-1984 הוחלט על מסלול חופש לצעירים.

ב – 1985 בהובלת בוגרי הדור השני, שמילאו תפקידי מפתח בקבוץ, מתקיימים דיונים ראשונים על הכיוון והעתיד החברתי של הקבוץ. לראשונה מדברים על שכר, על הפרטה מרחיקת לכת ועל הפרדת המשק והקהילה.

ב – 1987, ביוזמת מספר משפחות, הוחלט ובוצע המעבר ללינה משפחתית. בעקבות המעבר ללינה המשפחתית הורחבו דירותיהם של הזכאים ונוצרו פערי דיור בין אלו, שדירותיהם הורחבו, לבין אלו שדירותיהם נשארו קטנות, עקב כך היה בשנים הבאות עיסוק רב בבניית דיור והזכאות לו.

הייתה זו הפעם הראשונה, ששינוי מהותי בהסדרי החיים הובל והנהג ע"י חברים בעלי אינטרסים ולא ע"י מוסדות הקבוץ, או התנועה.

המשק הוסיף לצמוח באיטיות וגם הצמיחה החברתית המשיכה לגדול באיטיות. מבחינה משקית. הקיבוץ לא נפגע מהמדיניות הכלכלית החדשה של ראש הממשלה, שמעון פרס ושר האוצר-יצחק מודעי, כפי שנפגעו מרבית הקיבוצים, מהריבית הרצחנית, שהונהגה בתכנית זו, משום שקברניטי המשק נהגו תמיד בזהירות רבה ולא הסתבכו בלקיחת הלוואות כבדות, ללא כיסוי ממקור אחר.

בשנות השמונים התבסס "צפית", כבית הספר האזורי הגדול של קיבוצי ויישובי האזור והוא הגיע להישגים נאים.

כמה מאפיינים בולטים של כפר מנחם בשנות 90 -

ב-1991 נפתחה קרן פנסיה לחברים. אחרי עבודה של 8 שנים, ביוזמתו ופועלו של משה דומב ז"ל, נפתח בערב יום השואה והגבורה תשנ"א (14.4.1991) אתר הנצחה לזכר בני המשפחות (של חברינו), שנספו בשואה. רוח התמורות המשמעותיות החלה לנשב במחצית השנייה של העשור. בחינוך נמשכה ההתארגנות לקיים את המערכת, במספר קטן של ילדים, תוך קליטת ילדי חוץ. בתחילת 1996 החלו, ביוזמת צוות מתנדבים, הדיונים, על הקמת השכונה, כתשובה לעלית הגיל הממוצע וצמצום מספר הילדים. לאחר קבלת אישור מהמנהל, אישרה שיחת קבוע, במאי 1997 את הקמת שכונה. לאחר שנה של הכנות, עברנו בתחילת 1997 להפרטת המזון. בעניין קליטת בנים וצעירים נמשך הקיפאון, שניזון מהמחלוקת בדבר הטעם והאינטרס בקליטת בנים. לא התקיים דיון ציבורי, אך היה כרסום בתנאים להם זכו צעירים. בקבוץ השתרר בתקופה זו ואקום ניהולי- לא נמצאו חברים, שהסכימו לשאת בתפקידים ניהוליים והייתה הרגשה ש"אין כתובת" ו"העסק לא עובד". כשנבחרו בעלי התפקידים המרכזיים הם יזמו הנהגת "התנהלות עסקית" בקבוץ. ההצעה נדחתה, על רקע פער בלתי מגושר בין קבוצות בקבוץ, אך גברה ההכרה כי יתכנו שינויים מהותיים בהסדרי חינוך. לקראת סיום 1999, יזם יענקלה סלע ז"ל דיון פתוח על מצב הקבוץ. הקו המנחה של הדיון היה לשנות את 3 הקואורדינטות של הקיבוץ השיתופי: *יחוס רכוש צרכני לחברים. *שיוך הדירות לחברים, כולל זכות הסחירות וההורשה. *בנית תקציב משולב, בו יוגמשו מרכיבי ותק ותפקוד. ואכן הוקמו 3 צוותים לבחינת ההצעות. למרות התחושה הקשה שהקיבוץ לא מתפקד ו"הכל מפורק" כביכול, המשיך הקיבוץ להתקדם בצד המשקי – הכלכלי ונהיה לקיבוץ היציב ביותר באזור "יואב". בשנות התשעים הלכו לעולמם הרבה ותיקים, ממייסדי הקיבוץ והדורות הצעירים תפסו פיקוד מלא. מכאן ואילך, אותם ותיקים שנותרו בשנות האלפיים פרשו ממעורבות פעילה. "בית הדר", שהוקם כבית סיעודי, קלט לתוכו רבים מהותיקים, בשנות חייהם האחרונות.

כמה מאפיינים בולטים של כפר מנחם בשנות האלפיים

בעשור הראשון של האלף השלישי לספירה – קיבוץ כפר מנחם זכה לצמיחה כלכלית נאה והגיע לרווחיות סבירה, שהותירה מקורות להשקעות נוספות וגם להעלאת רמת החיים של האוכלוסייה. קיבוצנו לא נמנה על ה"גבירים" הגדולים של התנועה הקיבוצית, אבל הוא נמצא במקום טוב מעל האמצע של הקיבוצים, מבחינה כלכלית ומשקית. כל הענפים, מפעל המתכת והעסקים למיניהם, הראו תוצאות טובות ורווחיות. הגיוון של מקורות התעסוקה והפרנסה - איפשר גם הוא להגיע ליציבות ולאיתנות כלכלית. בתחום החברתי, יירשם העשור הראשון של המאה ה-21, כעשור, בו הפך קבוץ כפר מנחם, מקיבוץ שיתופי ל"קבוץ מתחדש" והישוב כפר מנחם הלך וגדל ושינה את אופיו והוא כולל כעת את תושבי ההרחבה וחברי הקבוץ. והפך יחידה מוניציפלית בפני עצמה. כאמור, בעשור הראשון של המאה ה-21 שונו הקואורדינטות של הקבוץ השיתופי: *בסוף נובמבר 2001 החליט הקבוץ, ביוזמת צוות חברים מעוניינים, על "שיוך דירות".

*המעבר מהקיבוץ השיתופי לקיבוץ הדיפרנציאלי נעשה בשני שלבים : בשלב הראשון הונהג התואם – תקציב אישי משולב, כש-12% מההכנסה של החבר הועברה לתקציבו (בשנת 2003). ובשלב השני, ב-1 בינואר 2006, התרחש המעבר ל"רשת הביטחון" והפיכת הקיבוץ, לקיבוץ דיפרנציאלי. מעבר זה, ל"רשת הביטחון" – רופד בהסדרים שונים, שבהם מסבסד בקיבוץ, במידה ניכרת, את הבריאות, החינוך, התרבות, הרווחה ועוד. המעבר לרשת הביטחון, סיים תקופה של עשור שלם של ויכוחים קשים והצבעות חוזרות ונשנות עד שהוא הושג ברוב של 74% מהמצביעים. *הקהילה והעסקים תואגדו בפברואר 2004 וביוני 2006 החליט הקבוץ על "שיוך הון".

ביולי 2008 אושר בקלפי תקנון "הקבוץ המתחדש". בנובמבר 2008 אושר מבנה ארגוני חדש לקבוץ. בתחום הניהול – הוכנסו אנשים חיצוניים כמנהלי הקהילה, מזכירי הקיבוץ ובתקופה מסוימת גם מרכז המשק היה שכיר. באביב 2007 נפתחה הברכה המשודרגת ועונת השחייה נמשכת עד הסתיו. בשנים האחרונות של עשור זה נעשתה התארגנות רצינית, שתבטיח צמיחה דמוגרפית בקבוץ עצמו. ניכרת תנועה של בנים ובנות החוזרים הביתה לחיות כחברי קבוץ. בספטמבר 2009 אושר בקלפי תקנון קליטת בנים. כעת בודקים הבנים הגרים בקבוץ כתושבים (ובנים נוספים) את אפשרויותיהם להיקלט בקבוץ כחברים. בשלהי 2006 החל האיכלוס של השכונה (שהייתה להרחבה). האיכלוס מתקדם בקצב מהיר והיום גרות בהרחבה כ-90 משפחות, והישוב מתפקד כיחידה מוניציפלית, המנוהלת ע"י הנהלת הישוב משותפת לחברי הקבוץ ותושבי ההרחבה. החינוך והתרבות הוצאו מהקבוץ והם מופעלים ע"י הישוב, נעשים ניסיונות ראשונים ביצירת יחסי גומלין ואינטגרציה בין שני חלקי הישוב, אך מלאכת יצירת האינטגרציה מרובה. תושבי ההרחבה והבנים שחזרו, הביאו להצערת האוכלוסייה ובתי הילדים וכל מערכת החינוך התמלאה בהרבה מאוד ילדים, מכל הגילים, מספר החברים בקבוץ ירד, לראשונה מאז שנות החמישים, אל מתחת ל-200 חברים, אך כאמור האוכלוסייה גדלה והתרחבה מאד. בתחום הרווחה החברתית יש להזכיר את בית הדר – שני הבתים המאכלסים ותיקים וקשישים, בשנים האחרונות לחייהם. הם מקבלים טיפול והשגחה רפואית טובה. לא ניתן להתנבא כיום איך ייראו הישוב הקיבוץ בעוד עשור שנים, או כמה עשורים, נראה כי המצב הכלכלי הטוב והנכונות להתאים עצמנו למציאות המשתנה, יסייעו לקיבוץ ולישוב לעמוד מול הבלתי נודע. בעתיד.

ליקט את החומר מהארכיון:נחום שור
הביאה לדפוס:יהודית אפרתי

תל אביב 1997 71.4 מ"מ 1006.

כך יפרי 111

מתוך: עבודה עברית

מילים: יאיר שרון

לחן: שי לביא

אני חקלאי גאה ועל עצמי לא מרחם,
עשיתי עלייה מגרודנו לכפר מנחם,
כל היום על טרקטור בשדות אני דוהר,
כשהחמה שוקעת אז הביתה ממחר.

ובין חזון להגשמה, אני זקוק להנשמה!

את החיים שלי השארתי מאחור,
עכשיו אני פלאח, עובד כמו חמור,
בְּבִבְלִי מצטופף, פשפשים חוטף,
שמונים אחוז לחות... אבל אני מבסוט.

עודרים, זורעים, משקים
ולבסוף מרססים,
תראו איך שהחבר'ה מתייצבים לגיוסים,
למרות שאין הרבה ברירות וזהו המצב,
כל השרירים לי כואבים,
תפוס לי גם הגב.

ובין חזון להגשמה, אני זקוק להנשמה!

מתוך: המטבח של פעם

מילים: אילה פפירני-יניב, יאיר שרון

לחן: משה וילנסקי

...נשיר על מטבח שהיה לנו פעם,
לכל אותו ריח, לכל אותו טעם,
ואם תפשלו קצת, כלל לא נתרגזה,
כבר עדיף לאכול סלט של חוביזה...

..והיום, ברוך השם, הכל שונה פה,
הפרטה - יש את טלי ומרסלו,
אך אני נזכר בטעם,
שהיה לאוכל פעם,
ותסכימו שמזל שאין דומה לו...

מתוך: עבר והווה

מילים: אילה פפירני-יניב, יאיר שרון

לחן: משירי שלישית "גשר הירקון"

אם אתה מכאן ולא מכיר את השטאפטה,
אם את עצמך אתה מוצא בסליק לפתע,
אם פרימוס, ג'ארה וברזנט
הן סתם מילים של פעם,
וגם מילה כמו בוקסה
עבורך חסרת כל טעם.

זה סימן שאתה צעיר, או באת מהעיר.
אולי אתה שכיר, לכן אינך מכיר.

אם סיביר היא בשבילך רק נקודה באטלס,
אם עמדה מבחינתך היא השקפה ויחס,
אם שקדיות הן רק עצים
פורחים בצד הדרך,
ואיזולציה, לא, חבר, זו לא פריחה בברך.

זה סימן שאתה צעיר, או באת מהעיר.
אולי אתה שכיר, לכן אינך מכיר.

איורים:

מגזרות הנייר של נחקה רומבק ז"ל

קיבוץ בלב השממה

מילים: אילה פפירני-יניב, יאיר שרון

לחן: הרברט פגאני

הם לא חשבו על העתיד,
כת רווקים יהיו תמיד.
מ'ילנה גרודנו הם עלו,
זיתים ולחם הם אכלו.

ואז הופיעו אל-גביש,
אמרו החבר'ה: "עסק ביש,
אנחנו כאן עכשיו תקועים,
עם יקים ועם פולנים".

קיבוץ צריך כבר להקים,
בצפון הארץ זה מתאים
כנרת והעמקים...
"שכחו מזה כולכם, אמרתי,
אין מה לדבר,
אתם יורדים דרומה ומהר..."

ובין לילה בנו חומה ומגדל.
האנגלים לא ראו, עניין של מזל.
הקוצים הם ניכשו, חרשו השדות,
גם עצים הם שתלו, רתמו הפרידות.

הם בנו כאן הכל בלי לאות,
בלי מנוף,
מכוסים באבק
לא ראו את הסוף,
אך שמחו ורקדו כששקעה החמה -
כך הוקם הקיבוץ בלב השממה.
קראו כולם בקול גדול:
"כן, הקיבוץ חייב לגדול.
זה לא מה שהיה כאן אז
נקלוט מיד כל מה שזז".

השלמה בשם חרות,
גם גרעינים וילדי חוץ,
חברות נוער, מתנדבים
ובני משק שחוזרים.

ההווה ואם לעתיד

שיר פתיחה

מילים: יאיר שרון
לחן: מתוך "החבובות"

תודה לכם שבאתם
מכאן ומרחוק.
אתם הולכים הערב
לבכות וגם לצחוק.
כל העולם במה הוא
אנחנו שחקנים
והתפקיד שלנו
זמנכם פה להנעים.

זה הקיבוץ שלנו,
לרע וגם לטוב,
וגם אם פה ושם קשה,
יש הרבה מה לאהוב.

לא אל תטילו דופי
הכוונות טובות -
להעביר ביחד כחמישים דקות.
את הקיבוץ הפריטו
שייכו את הדירות,
ההרחבה כבר קמה
ואין פרות קדושות.

זה הקיבוץ שלנו....

צודק מי שאומר כי
הרבה פה השתנה,
אך אנו אופטימיסטים
חסרי כל תקנה.

זה הקיבוץ שלנו...

אנחנו רק רוצים כבר
לשיר וגם לרקוד.
כשהמסך ירד פה תתחננו לעוד.

כולנו כאן ביחד קיבוץ והרחבה,
תראו שניפגש שוב בעוד 70 שנה.

זה הקיבוץ שלנו...

שלבנו יחדיו ידיים
רק לא בעצלתיים
במחאות כפיים
את השחקנים, את הרקדנים,
את הזמרים, את האומנים,

זה מופע לכבוד שנת השבעים.

מתוך: עבודה עברית

מילים: יאיר שרון
לחן: שי לביא

...הביטו מסביבכם, התפעלו מן היבול,
עם חקלאים כמוני השמים הם הגבול,
אפרסקים ומשמים היום הם בתפריט,
אפילו התאילנדים - הם עבודה עברית.

ובין חזון להגשמה, אני זקוק להגשמה...

את החיים שלי השארתי מאחור,
עכשיו אני פלאח, עובד כמו חמור,
בְּבֶל מצטופף, פשפשים חוטף,
שמונים אחוז לחות... אבל אני מבסוט...

שיר סיום

מילים: אילה פפירני-ניב
לחן: דובי זלצר

עכשיו הגיע סוף לחגיגת יום ההולדת,
שבעים שנה של עשייה באהבת מולדת.
המסך יורד עכשיו, אנחנו נפרדים,
סיפרנו על חזון נפלא בצעדים.

כולנו התאספנו כאן היום
ההצגה - כמו היתה חלום.
שמחנו, התרגשנו פה אתכם
לחגוג שבעים שנים טובות
לכפר מנחם.

תחילה הגינו רעיון, כתבנו זמזמונו,
את התנועות והמילים מפה לשם שכחנו.
אך נחושים ומחייכים חזרנו לבמה,
עם תפאורה ותלבושות ונשמה.

איורים:

מגזרות הנייר של נחקה רומבק ז"ל

מחאו כולכם כפיים, טוב מאד.
היה יפה, כן, כל הכבוד.
שבעים שנה חגגנו עבורכם
בצחוק, זמרה וריקודים,
בכפר מנחם.

תחילה היו פה רק גבעות,
עם זיק הומור סיפרנו,
איך הופרחה האדמה,
על כך בצוותא שרנו.
זריחה יפה וקומזיציים,
שדות זרועים, שקיעה
היו רעות, זיעה, חיך
וגם דמעה.

כולנו התאספנו כאן היום
ההצגה - כמו היתה חלום
שמחנו, התרגשנו פה אתכם
לחגוג שבעים שנים טובות
לכפר מנחם.

מתקנים, כבישים נוספו,
דרקון אחד הפציע.
וועדות תרבות, חינוך,
מחר חדש הגיע.
וחוגים חגים יחדיו
קיבוץ והרחבה,
עתיד מזהיר ושיתופי
של אהבה.

מחאו כולכם כפיים. טוב מאד.
היה מקסים - כן, כל הכבוד.
70 שנה חגגנו עבורכם
ונתראה בעוד 70 -
בכפר מנחם.

שבעים שנה זה לא הולך ברגל

נכתב על ידי אביהו גולדברג ז"ל לרגל יום הולדת 70 שנערכה במועדון לכמה חברים וביניהם לאימו חנה ז"ל

שבעים שנה זה לא הולך ברגל
במיוחד כשהרגליים מתעייפות,
אבל עדיין כל שבת הולכים לשיחה, ביראה ובחסד,
כעין מצווה היא, כתפילה בבית כנסת,
וכך שבוע אחר שבוע
באים ויושבים במקום הקבוע.
האוכל חשוב מאד, מוכרחים לאכול, לפחות לטעום,
המדובר כמובן בבנים ובנכדים - הסבתא בצום!
והאוכל כשהוא כבר בא אל הפה
הוא לא מתוק לא מלוח לא שמן ולא הרבה.
ובלילה לפני השינה זוכרים:
צריך לקחת כדורים!

גיל שבעים זה לא הולך ברגל,
האדם קרוב אל עצמו, הוא ויתר על הדגל.
עובדים פחות שעות ויש הרבה פנאי,
אך השאיפות כבר לא גדולות מדי.
הקשר למקום הוא מוחלט, מעבר לכל בדיקה
זהו הבית, וכבר לא מנסים לגלות אמריקה.

האדם מגלה שכתפיו קצת צרות
והוא כבר לא מזיז הרים וגבעות.
וכשהוא מבחין שהדברים ממשיכים גם בלעדיו לנוע,
הוא נעשה, מן הסתם, גם יותר צנוע.
בגיל 50 עוד הטיפו מוסר לבנים:
"למה אתם כל כך ישנים?"
אוי, איך אנחנו היינו לפני עשרים וחמש שנים. . ."
אבל היו בגיל שבעים
את הסיסמא הזאת כבר לא שומעים.

גיל שבעים זה לא הולך ברגל.
הקומה שחוחה קמעה ובמצח עוד קמט,
עושים הכל כרגיל, אבל מעט
וגם קצת יותר לאט.
בגוף מרגישים עוד כאב ועוד איזו צרה,
אך הנשמה - נשארה צעירה!
וזהו אולי שורש האמונה הטוענת
שהנשמה היא נצחית ואינה מזדקנת.

גיל שבעים זה לא הולך ברגל
וראוי בו לברך
לאמא, ולבעלי השמחה האחרים:
שפע ברכות ועד מאה ועשרים.

זה לא הולך ברגל לחגוג שבעים שנה
ואם צריך סיבה לשמוח - הנה ישנה.
כי הולדת אחרי הכל
זה יום שמח, במיוחד כשהמספר עגול!
ילדים קטנים אוהבים מאד את יום ההולדת,
הם מרגישים גדולים ועולים בלי לרדת,
וכשהילדים כבר גדולים ויום ההולדת
כהרגלו בא שוב
הם קצת חוגגים, אך גם מרגישים קצת עצוב,
וכשהאדם מבוגר ובא לו יום הולדת, אז הוא יושב
ובמקום למחוא כפיים ולרקוע ברגליים - הוא חושב
ובעיקר - הוא נזכר!

ילד מברכים אותו - שיהיה
גדול, בריא, יפה,
שלא ירביץ ויהיה ילד טוב
ושילמד לקרוא ולכתוב.
ואדם מבוגר - מספרים על מה שהיה,
מדברים קצת על העתיד והרבה נוסטלגיה.
ההיסטוריה אינה רק ספרות הנקראת מן הכתב
אלא היא סיפור מהחיים, הנחקק במעשיו.

שבעים שנה זה לא הולך ברגל,
משהו בשנים אלו זז והתגלגל.
פעם כשהייתי קטן חשבתי שהקיבוץ זה מתנה
מהשמיים
ולא, להבדיל, מעשה ידיים.
ולך תסביר היום לנכדים שפעם קיבוץ לא היה
וכאן היו גבעות טרשים, מדבר וציה,
סיפורים שתספר היום לילדך על כוס קפה בצוותא
נשמעים באוזניו כסיפורי סבתא!
מספרים על סבא שעם נכדו הלך לטייל
ובהתלהבות רבה סיפר לנכדו שמאד התפעל:

אתה רואה את הפרדס?
זה אני נטעתי כשהייתי צעיר!
ואת הכביש אתה רואה?
זה אני יישרתי כשהייתי צעיר!
ואת הבאר שם אתה מכיר?
זה אני חפרתי כשהייתי צעיר!
אומר הנכד: הגד לי סבי,
כשהיית צעיר, היית ערבי?

שבעים שנים (הנוסח האלא)

בראשית היה החזון, שהקנה לנו השומר הצעיר, ובעקבותיו באו ימי המעשה, הבניה. עדיין זוכרים את השנים הראשונות של בדידות ומחסור, של צמצום ועבודה קשה. רבים נשברו אז ונטשו את הקיבוץ, אך הנשארים התלכדו ובמקום לקטר, אמרו בליבם: מה מאושר דורנו, שההיסטוריה הטילה עלינו תפקיד נכבד וגורלי כל כך: להקים מולדת לעם היהודי!

היינו בטוחים שבעיצוב הקיבוץ יצרנו את החברה הצודקת, השוויונית, השיתופית והדמוקרטית ביותר, אותה חברה אידיאלית שדורות רבים של נביאים ופילוסופים הגו ותיכננו אותה – והאמנו שבנינו ימשיכו את המפעל ויהיו קיבוצניקים אפילו טובים מאיתנו. שהרי אנחנו כולנו גדלנו בגולה, בבית פרטי, בחברה בורגנית – ואילו ילדינו מתחנכים בתוך ולקראת הקיבוץ מיומם הראשון עלי אדמות!

ובכך טעינו. רבים מן הבנים בחרו באורח חיים שונה: עם כל אהבתם את הקיבוץ, "החברה האידיאלית" שלנו לא סיפקה את שאיפותיהם ורצונותיהם, והם עפו מן הקן. וכבר היה נדמה שכפר מנחם יהיה בית אבות אחד גדול שבו הצעירים המעטים יהיו עסוקים בטיפול בנו, הזקנים – ומי ירוויח לחם וקיום? והנה התהפכה המגמה: שוב זורמות תגבורות אל כפר מנחם, גם בנים חוזרים ונכדים וגם המוני משפחות צעירות, מצויינות, באו להתיישב במה שאנו מכנים "הרחבה", ושוב בתינו הומים מתינוקות וכל שבילי כפר מנחם מהדהדים צחוק פעוטים עליזים ומאושרים. - בדרך שמטנו כמה מעקרונות חיינו, אך עדיין אנו קיבוץ, ואביע כאן את התקווה שהסולידריות, העזרה והערבות ההדדית יוסיפו להישאר ואף להעמיק שורש כיסוד מכונן בחיינו.

ואוסיף עוד דבר ברכה לקיבוץ היודע לדאוג לקשישיו, לספק להם צרכי גוף ונפש. באחת הפגישות של "גיל הזהב" (עם פסיכולוג שביקש לסייע לנו במצוקות נפשנו), שרתה עלינו שעה-של-חסד: בזה אחר זה קמו כל זקני הכפר בני ה-80 וה-90, ואמרו - כל אחד בלשונו ובסגנונו: טוב לנו, אין לנו טראומות, אין אנו חשים לא בחרדות ולא מצוקות, כי גם עכשיו - לאחר שיצאנו ממעגלי העבודה והפעילות - הקיבוץ שלנו דואג לנו, אישית וחברתית, בריאותית ובשעת צורך גם סיעודית ונוסף בנו תחושת ביטחון ורוגע ואמונה בעתיד. גם היום אנו חשים שהקיבוץ הוא חלק מאיתנו ואנחנו חלק ממנו. ועל כך אנו – שפעם נקראנו "חברינו הוותיקים" והיום אני מכנה אותנו "זקני העדה" - מביעים לכפר מנחם מלוא תודה, כבוד ויקר.

יואל דרום

ועכשיו – קדימה אל היובלות הבאים!

בצקבות צרה בחט המרשים : באמאה של בית הנאים התברר לנו כי

עי מחברינו הם אנאים יוצרים. על המאה נוכחנו כי עני עישים היום

רקדנים ומחנכים חסד. אל איפה איפה הם החברים הפשוטים?

! ?

צולת היצר השחור יפה וטעימה

חומרים לבצק:

6 ביצים – להפריד ולהקציף את החלבונים

לערבב:

1/2 לימון

150 גר' סוכר

110 גר' קמח תופח לערבב עם 1.5 כפיות קקאו (מנופה).

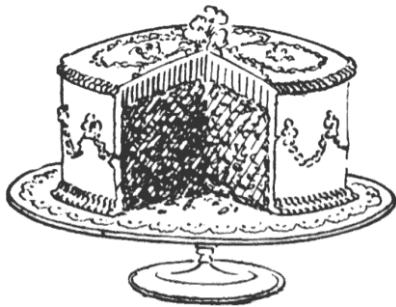
45 גר' קורנפלור מעורבבים עם 3 כפות מים.

מעורבבים הכל ומוסיפים את קצף החלבונים.

אפשר להוסיף 1/2 כוס שקדים גרוסים וקורט קינמון וציפורן.

אופים בתבנית מתפרקת בקוטר 26 בחום של 180 מעלות צלסיוס.

לקרר את העוגה.

למילוי:

1/2 ליטר שמנת מתוקה

2 צנצנות דובדבנים חמוצים בסירופ

1 כף קורנפלור על כל ספל סירופ

מקציפים 1/2 ליטר שמנת מתוקה + 1 כפית ג'לטין מומס בקצת מים חמים.

מסננים את הדובדבנים ושומרים 20 מהם לקישוט. את היתר מערבבים בפודינג סמיר, שבושל

מהסירופ עם 1 כף קורנפלור לספל 1 של סירופ. משתמשים בכל הסירופ.

מערבבים את הפודינג עם הדובדבנים, חוצים את הבצק האפוי לשניים (כשהוא קר) ומפזרים על החצי התחתון את הדובדבנים + חצי מכמות של השמנת המתוקה המוקצפת. אפשר להוסיף קצת שרי.

מכסים את החצי העליון של הטורט ומורחים על כל העוגה ומצדדיה את השמנת המתוקה שנותרה.

מקשטים ב-20 דובדבנים ומרסקים שוקולד מריר במרכז.

הצלחה ובתיאבון!!

אפתה והמליצה: **שולמית לפידות**

שאלתי 5 מתושבי הישוב מהן נקודות החוזק של הישוב ? רוב העונים בחרו לענות , תוך התייחסות להתרחשויות בישוב .
אני מביאה את דברי התושבים :

מורכב לבנות ישוב משותף

נפגשתי לשיחה עם יחיעם יוגב.

יחיעם הוא חבר קיבוץ, נשוי לאסתר, אב ל-3 בנים בוגרים וסב לנכדה.
הוא מנהל מפעל המתכת בקיבוץ, חבר בהנהלת הישוב ונציג הישוב במליאת מועצת "יואב".
יחיעם הציג את הישגי הישוב ואת המורכבות הכרוכה בבניית ישוב משותף.
אני מביאה את דבריו:

במימד היישובי הגדול, ההרחבה וקיבוץ כפר מנחם זהו הישג בקנה מידה ארצי.
א. קצב האיכלוס - ראוי לציין כי קצב האיכלוס בכפר מנחם מהיר מאד ונוגד את כל הסטטיסטיקות של אכלוס ההרחבות בתנועה הקיבוצית. יש בזה היבטים חיוביים אך גם בעייתיים כאחד.
ב. התברכנו בהרכב אנושי ראוי וטוב, כולל אלו שאני חלוק על דעתם והם, מן הסתם, חולקים עלי. אני מקווה שכל חילוקי הדעות הם לשם שמיים, והרצון להקים ישוב שנעים לחיות בו הוא משותף. אני חושב שאיכלוס ההרחבה זהו מהלך, שבכל קנה מידה, משנה וישנה בעתיד את פני הישוב.

מי שחשב, שהמהלך מובן מאליו וטריוויאלי התבדה. המהלך אינו מובן מאליו מצד חברי הקיבוץ וגם מצד תושבי ההרחבה. נוצרות נקודות רבות שמצריכות סבלנות, סובלנות, אורך רוח וויתורים משני הצדדים.
הקיבוץ הוא חברה סגורה, שלא מקבלת בפתיחות תושבים חדשים ולא מחבקת אותם. חברי הקיבוץ יותר סגורים מטבעם (סגורים מדי). הם מזמינים פחות אנשים שבאים מהחוץ ואינם ממהרים להתערות בקבוצות חדשות. אנחנו רואים את זה גם ברמה האלמנטרית של השתתפות בחוגים ובוועדות – זהו הצד החלש של הקיבוץ.

בעיה משותפת לחברי הקיבוץ ואנשי ההרחבה נעוצה בפרובלמטיות של התנהלות ישוב אחד, לקיבוץ ולתושבי ההרחבה. זהו חיבור בין אגודה שיתופית חקלאית, שיש בה ערבות הדדית, שותפות ומערכות תפעוליות משותפות, לבין אוסף יחידים, שהגיעו להיות שותפים אתנו בישוב אחד. עקב כך נוצרים מוקדי חיכוך ואי הבנה, שצריך הרבה רצון טוב, מחשבה קדימה וראיה עתידית, כדי לפתור אותם.
יש אי הבנה (מצד שני מרכיבי הישוב) הנובעת מן הקושי של תפעול מערכת ישנה – הקיבוץ, ומערכת חדשה – הישוב. אנשים מבלבלים בין המושגים ופעמים רבות הסיטואציה החדשה לא מובנת. כתוצאה מכך אינפורמציה פשוטה ומסרים שמועברים בין חברי הקיבוץ ותושבי ההרחבה (ולחפך) נשענים על עובדות לא מדויקות והבלבול רב.

אתיחס למספר תחומי פעילות בישוב:

בתחום החינוך המגע הרב ביותר והרגיש ביותר בין הקיבוץ וההרחבה:

ראשית, זהו תחום שעלויותיו גבוהות ויש סביבו חיכוכים, שנובעים, לעניות דעתי, מאי התאמת ציפיות (אצל תושבי ההרחבה) בין המשאלות לאופי החינוך הכפרי-התישבותי-פריפריאלי ובין העלויות הגבוהות

הנדרשות עקב כך. חלק מהאנשים לא לקח בחשבון שעלות החינוך הכפרי (בגלל "האידיאולוגיה" של קבוצות קטנות וחינוך חוויתי יותר – גבוהות יותר).

רוב תושבי ההרחבה, השקיעו כספים רבים בהקמת בית, מבלי לקחת בחשבון את העלויות הגבוהות הכרוכות באחזקת מערכת חינוך כפרית.

נוסף לכך, בתחום החינוך מתקיימת במידה מסוימת אנומליה, כשנותן השרות ליישוב הוא חלק מהיישוב וכוונתי למצב, שהחינוך כולו הועבר ליישוב והקיבוץ משכיר את האמצעים – קרי: מבנים לגנים ובתי ילדים.

גם מהבחירות הפיזיות מערכת החינוך היא נושא ראשון לדאגה ואנו במו "מ נמרץ עם המו עצה על הקמת גם נוסף ובית ספר יסודי נוסף באזור שלנו.

ליישוב ועד נבחר, שנתון תחת ביקורת חריפה, של חלק קטן מהתושבים. נראה לי, שחלק מהביקורת היא עניינית וחלקה ניגוח לשם ניגוח! צריך להבין כי הועד מנהל את היישוב ללא היסטוריה, מסורת וניסיון קודם ולומד את הדברים "תוך כדי ריצה".

לחלק מהתושבים, "הזכות לטעות" היא בגדר כמעט זדון והם מפתחים לעצמם סוג של אפוזיציה ללא קשר לעניין. ובסופו של דבר, הם שוכחים (לדעתי) כי הרגשה טובה ונעימה ביישוב היא גם חלק מההוויה שלהם.

בתחום התרבות: נעשה מאמץ לתמרן בין שמירת מסורת ארוכת שנים ו בין צרכים של התושבים החדשים, שאינם בהכרח תואמים את המסורת של חברי הקיבוץ.

ישנן פעילויות נוספות, שרק הזמן יביא לחיבור האמיתי והשלם בין חברי הקיבוץ ותושבי ההרחבה. להערכתי, לב העניין הוא הכרות אישית בין התושבים משני חלקי היישוב.

צריך לזכור שגם **בהיבטים הכלכליים** קיימת אנומליה. ליישוב כולו אין עדיין צבירה של נכסים ומקורות כספיים ולכן איננו יכול לגייס כספים והוא חסר רזרבות אלמנטריות לדברים בלתי צפויים.

לעומת זאת, בקיבוץ יש ערבות הדדית, שמאפשרת לטפל בנושאים רגישים בצורה דיסקרטית וגם לתת מענה כספי, אם יש צורך.

בתחום ההשקעות בתשתית, היישוב נזקק להיסמך על הקיבוץ ועל מיסי התושבים גם אנשי ההרחבה וגם חברי הקיבוץ נושאים בעול המיסים ובאופן שווה! לצערי, זה לא מובן לכולם. ישנם נושאים כבדים, שטרם התחלנו לטפל בהם כמו: בית עלמין יישובי, מערכת החינוך הבלתי פורמלית של ילדי התיכון (כדי למנוע שוטטות ואפילו אלימות וסמים) ועוד.

אני מאמין, שכל מי שהגיע לכאן עשה זאת מבחירה ומתוך ידיעה, שהוא מגיע ליישוב כפרי וכך הוא רוצה לחיות (על הטוב והפחות טוב שבו). הזמן, הפעולות המשותפות, ההסכמים ותקנונים הם פקטורים חשובים ביותר בחיים משותפים ונעימים.

רצון טוב של כולם והרגשה שכולם רוצים את טובת היישוב יסייע להתפתחות טובה של היישוב !!!

"לשבת על הגדר או לשחק במגרש?" / אתי בהט שפירר

כשנתבקשתי לכתוב על כוחו של היישוב לגיליון החגיגי, עלו בי שני קולות. האחד ששאל: "ב"עצם למה לא? הנה יש לך הזדמנות לתת משהו לאחרים." מנגד, התערב קול שני ומיד מצא סיבות טובות להתחמק מהבקשה:

"כתיבה דורשת מחשבה והשקעה, חוץ מזה מה לך ולעיתון הזה? זה באמת מעניין אותך? שאחרים יכתבו!"

הקולות המנוגדים הללו, העלו בי הרהורים לגבי החלק או התפקיד שלי בהתהוות הקהילה החדשה שנוצרת כאן. זה גרם לי "לרדת מהגדר ולהיכנס לשחק על המגרש" והפעם בצורת כתיבה לגיליון הזה.

אני שואלת את עצמי מה יכול להביא להתגבשות הקהילה שלנו לקהילה חזקה, כזו שהתושבים ישמחו להשתייך אליה. המושג "לחזור הביתה" יקבל אז משמעות של מעבר ל- לחזור כל אחד לבית הפרטי שלו. לדעתי, מה שיקבע איך פני היישוב יראו בעתיד זה בראש ובראשונה **הגישה** של כל אחד ואחד מאיתנו לעניין. גישה חיובית ורצון טוב של התושבים מהווים נקודת פתיחה מצוינת לצמיחת היישוב בכיוון הרצוי:

אולי יש מספר שאלות שכדאי לכולנו לשאול את עצמנו כמון, מדוע בחרנו לגור דווקא כאן? מה חשוב לנו שיהיה כאן מהבחינה האישית, חברתית, תרבותית, חינוכית וכו'? האם חשוב לנו לחיות בתוך קהילה חזקה ומגובשת? מה זה בכלל קהילה חזקה? מה אנחנו מרוויחים מזה? מה זה דורש מאיתנו והאם אנחנו מוכנים "לשלם את המחיר"? מה אנחנו מפסידים כשזה לא מתקיים? האם יש יישוב אחר שהצליח ויכול להוות דגם? ובדאי יש עוד שאלות.

כל אדם חי בעולם משלו וכל אחד מאיתנו נמצא בשלב אחר של חייו. זה טבעי שיש תקופות בחיים, שבהן אנחנו מרגישים צורך להיות מעורבים ולהרגיש תחושת שייכות ויש תקופות שאנחנו מפנים את הכוחות שלנו לעניינינו ומתכנסים פנימה אין לנו עניין בחיי הקהילה שבה אנו חיים וחשוב שנדע לכבד את המקום שבו כל אחד נמצא. מה שגורם לי אישית להרגיש שייכות לקבוצה זה כשאני ב- **נתינה** לאותה קבוצה, עשייה של דבר מה שלא נועד רק על מנת לספק צורך אישי שלי אלא, עשייה שתהווה חלק מתוך שלם שיוצרים מספר אנשים ביחד. אז נוצרת אצלי תחושה חזקה של שותפות והשתייכות.

בכל מקרה ולא משנה באיזו תקופה אישית אנחנו נמצאים, חשוב שנדע שלאמונות שלנו לגבי היכולת ליצור קהילה חזקה יש השפעה מכרעת על מה שיקרה כאן. אמונה ביכולת שלנו, מקדמת את התהליך. לעומת זאת אמונה שזה לא באמת אפשרי ושאינן סיכוי, מגבילה ומטרפדת אותו (זה אפקט פימליון או נבואה שמגשימה את עצמה). הפניית כל תשומת הלב למה ש"לא בסדר" מחלישה את המערכת, מעוררת כעסים ואפילו יוצרת טינה, הכי קל זה לחפש מה לא בסדר בהתנהלות וזה מחליש ומפורר. החכמה היא לחפש ולמצוא את הטוב שכן קורה כאן וקורה הרבה טוב. יש אנשים שיש להם את היכולת לראות את הכוס המלאה בכל מצב ובכל רגע נתון. אני טוענת שהיכולת הזו נרכשת, זה רק עניין של תרגול! אנשים שונים הם בעלי יכולות עשייה שונות יש כאלו שתורמים יותר בעשייה שלהם ויש כאלו שפחות. בכל מקרה גם מילה טובה על מה שנעשה זה דבר שתורם, שיוצר קרבה שמעורר מוטיבציה לעוד עשייה.

כל אחד מאיתנו בוחר במה להאמין ואולי זה גם מה שדוחף אותנו למעורבות ונתינה או לישיבה על הגדר. אני בוחרת להאמין שביחד נצליח ליצור כאן אוירה נהדרת ונוכל להיות גאים להשתייך לקהילה הזו, אם רק נרצה.

הגענו לכפר מנחם בתחילת ספטמבר 2008 מעשרת, שם גרנו 11 שנים. אני ילידת תל אביב, דיאטנית קלינית ומלווה תהליכי שינוי וצמיחה אישית, עובדת בקליניקה שבביתי, באופן פרטני ומנחה קבוצות.

יורם נולד וגדל בקיבוץ ניצנים, אגרונום בתחום בקר וצאן וצלם טבע. אנחנו נשואים בשנית וביחד יש לנו חמישה ילדים בגילאי 9 עד 23.

הקהילה בונה את עצמה

נפגשתי לשיחה עם לורן ואמנון פישמן

לורן עובדת סוציאלית במקצועה. עובדת במכון דיאליזה א.פ.ק בקרית גת ואשקלון.

רכיבה על סוסים זהו חלום ישן. למדה לרכב על סוס והשתלמה כמדריכת רכיבה טיפולית. יום בשבוע עובדת בחווה טיפולית בבית חנן ומדריכה ילדים ברכיבה טיפולית. מחזיקה סוסה בספארי ועורכת איתה טיולים.

אמנון בן נאות הכיכר שם צבר ניסיון בניהול ציבורי וכספי במושב ובמועצה האזורית.

במקצועו אגרונום בתחום בעלי חיים והגנת הצומח. לומד לתואר שני במנהל עסקים.

מנכ"ל של טיב שתיל – משתלה לשתילי ירקות, תבלינים ופרחי קטיף לחקלאים, במושב שרשרת, ליד נתיבות.

לורן ואמנון הורים לנדב 15.5 שנה, יובל 12.5 שנה ונועה בת 8.5.

משפחת פישמן גרה בהרחבה שנה.

אמנון הרחיב לגבי דרכי ניהול הישוב.

הישוב הוא ארגון חדש ויש לו את הדינמיקה של גופים חדשים. הארגון החדש אינו ארגון בשל והוא חווה הרבה מחלות ילדות.

בכל השכבות, יש פה אנשים רבים, שרוצים לתרום מעצמם ולעשות למען הכלל. מסורת מתגבשת בישוב ע"י אנשים, שהעשייה בוערת בהם. בלי, או עם אינטרס אישי. העשייה והמעורבות בישוב מאוד מגוונות החל בתחום החינוך, התרבות והקהילה וכלה בסיור במפעל בירה, שאחד התושבים עובד בו ומשתף את הציבור במשהו קטן ויפה.

אנחנו שמחים לראות את המעורבות הזו ויש לה תוצאות ברוכות. למשל, בחגיגות יום העצמאות היה שילוב מוצלח בין גילי ובין דורי.

אני רואה את המשיכות לכיוונים שונים, כדבר חיובי ובונה.

בדרך כלל, בעשייה הציבורית, נהגתי להביא לשולחן את אלו שאינם ב –

mainstream, כדי שיאירו נקודות, שמי שחושב חשיבה סטנדרטית לא רואה. את המלחמות עושה מיעוט וצריך סבלנות וסובלנות משני הצדדים.

לתפיסתי, עשייה ציבורית צריכה להיות מאופיינת ע"י 3 מרכיבים:

*עשייה מרובה, בלי לקפוא על השמרים.

*עמידה במסגרות תקציב ותזרים.

*שמירה על כך, שלא יהיה עושק המיעוט.

בעשייה הציבורית צריך לדעת, שטענות יהיו תמיד. צריך רגישות לקהילה, אבל תמיד יהיו כאלה שלא מרוצים וצריך לעשות את הדברים מבלי לרמוס את המיעוט באופן שרירותי ובלתי מתחשב. יחד עם זאת יש לדעת, שתמיד יהיה ציבור לא מרוצה. התפקיד הוא לא תפקיד של מנהלים, אלא של מנהיגים – בעלי חזון לקחת את הקהילה למקומות טובים לה, גם אם אינם פופולאריים בטווח הקצר.

אני מסיר את הכובע בפני הוועד והעושים במלאכה – העשייה היא מהלב ללא טובות הנאה! להיות איש ציבור זה תובעני – כולם עוסקים בך, מצפים ודורשים. צריך להיות חזקים ושלמים עם מה שעושים, לאפיין את ההתנגדויות ולראות את משקלן.

לורן הוסיפה, כי ניכרת ההשתדלות והניסיון לתת מענה לצרכים חדשים ומגוונים. ציון יום כיפור הוא דוגמא לפעילות מוצלחת, תוך רגישות לכוחות השונים בישוב. ביום כיפור הרגשנו את הקהילה יחד וכאירוע קהילתי זה היה מאוד חזק. אנחנו לא דתיים ואף רחוקים מכך, ודווקא האירוע במאפיינים, כפי שהיה, קירב גם לקהילה וגם למסורת.

החלום שלנו, שתהיה קהילה מאוחדת. אני נהנית ממה שקורה בקהילה, הייתי רוצה, שהביקורת תהיה פחות בוטה. להבין, שהעושים במלאכה פועלים מתוך רצון טוב וללא תמורה. לא צריך להקל ראש בדרישה למקצועיות, לשקיפות ולשיתוף, יחד עם זאת, גם ביקורת, נכון שתאמר באופן בונה ולא מתלהם.

אני מאוד מבינה, את הקושי של חלק מחברי הקבוץ לקבל את השינוי הכרוך בהרחבה. אני מקווה, שלטווח הארוך יראו בזה דבר חיובי, שיהיה יותר חיבור בין שני חלקי הישוב, שהמרחב הפיזי ייסגר, כמרחב משותף והישוב יהיה ביחד. החתירה היא לקהילה מאוחדת, כאשר לחברי הקבוץ יש עניינים משל עצמם, כמו האגודה החקלאית.

צריך לחזק את החינוך הבלתי פורמלי של בני הנוער, לדרבן אותם לפעילות ולתרומה לקהילה והובלת מהלכים בתוכה.

”באופן כללי אנחנו מאוד מרוצים, ונעים לנו לחיות בכפר מנחם.”

נקודות החוזק של הישוב

נפגשתי לשיחה עם חלי זלינגר.

חלי נשואה לעודד (חבר קבוץ) ואם ליהלי 3 ורותם – חצי שנה.

8 שנים בקבוץ, בהן היא פעילה במערכת החינוכית בקבוץ ובישוב.

החלה כמטפלת בגיל הרך, המשיכה כמדריכה ב"גבע" וניהלה כשנתיים את החינוך החברתי-קהילתי בישוב-ילדים ונוער.

חברה במנהלת החינוך.

חלי ציינה (בתגובה לשאלה) את נקודות החוזק של הישוב.

אני מביאה את דבריה:

א. ההרכב האנושי במקום – אנשים שעוצרים, מתבוננים ומנסים לתת מענה לבעיות הקהילתיות שעולות. בעבר, כשהצטמצם מספר הילדים בישוב והגיל הממוצע עלה, "התבשל" רעיון ההרחבה וקליטת בנים (שיתבצע בעתיד) וביישוב נעשה תהליך ארוך עם ייעוץ חיצוני של חשיבה על הקליטה העתידית. וגם היום, יש בישוב המשתנה אנשים – ותיקים וחדשים, שנכונים לתת מעצמם ולהשקיע ביצירת מקום, שטוב ובטוח לחיות בו, לנו ולילדנו.

ב. נקודה נוספת, שמאוד מחזקת את הישוב – זו תשתית המסורת החינוכית שקיימת פה. לא ממצויאים יש מאין. הבסיס קיים וגם אם אין הסכמה על הדרך, קיים שיח. אני אישית מקווה, שנשמור על המערכת החינוכית כמערכת אחת מלידה ועד צבא ושלא נחלק אותה למגזרים נפרדים. אני גם מקווה, שנמצא דרך ומשאבים להפעיל את מערכת החינוך החברתי – קהילתי לילדים והנוער, הכוח הצעיר של היישוב, כמשאב חשוב להמשכיות המסורת בפרט והיישוב בכלל, שלא לדבר על מניעת שעמום המייצר שוטטות, אלימות ומעשים סמי-עבריינים בקרב הנוער. זה אגב, עניין של הישוב, לא רק של ההורים.

ג. נקודת חוזק נוספת היא כמובן, המסורת התרבותית של היישוב. בכלל, בשנה החולפת התרבות הפך לעניינם של חלק גדול מתושבי היישוב ואפשר לראות זאת באירועים התרבותיים ובהיענות הרבה לקחת חלק. מעבר לכך, רבים הם השותפים הפעילים בחיי הישוב ומרביתם עושים זאת בהתנדבות ומגיעה להם התודה וכל הכבוד!

הביאה לדפוס יהודית אפרתי

משהו לפרידה

נכתב למסיבה מיוחדת למשתתפי המופע ב-28.11.09

וכך זה התחיל: המפגש הראשון היה בבית הבנים בחדר החנוכיות, שם שמענו על הצהרת

הכוונות. פגשנו את שי ושמענו על שיר הפתיחה, שאותו, כך נאמר לנו, כתב ילד הפלא יאיר.

אנחנו נמצאים בחודש יולי וחושבים רק על מזגן בזמן החזרות.

החזרה הבאה הייתה בחדר הירוק בצפית. זוכרים דבר כזה!!

ומשם כבר הגענו למשכן הקבוע "בית גל גרוסמן", ואודי נסע.

אנו בעיצומה של המולת הקיץ, בריכת השחייה מסביבנו, החופש הגדול ובזמן החזרות ממשיכים לחשוב על המזגן. ושי, ביד בטוחה וסבלנות עד אין קץ, צולח איתנו את השיר הראשון "שיר הפתיחה".

וברקע כבר מדברים על השיר הבא. שיר צרפתי שאותו כתבו יאיר ואיילה.

אנו ממשיכים וממשיכים ומילים כמו "עוד פע" או "פרום זה בגינינג" הופכות

למטבע עובר לסוחר אצלנו, ודפוס החזרות בבית גל מקבל צורה קבועה: אוכמה

שדואגת לכל, גם לאסוף ציוד ששכחנו (תשאלו את דודו ויאיר בעניין

המשקפים). מגיעה ראשונה עם דפי המילים המעודכנות, כי הרי יש שינויים רבות.

יש את התה של נגה והשנפס של אביגדור. ומדי פעם הכיבוד שאוכמה מביאה איתה.

וסתם הרמת כוסית לכבוד הצאצא החדש של רם. וסוף הקיץ נראה באופק. ואודי חזר.

אנחנו כבר לומדים את שיר "המטבח" ואת שיר המחרוזת אחרי שעבר מתיחת פנים אצל הכותבים יאיר ואיילה.

והסתיו בפתח ובראש השנה מדברים שנופיע עם שיר הפתיחה. אך זה לא הסתדר.

ורוחות הסתיו מביאות גשם ראשון וב-18 לאוקטובר נוסעים להקליט בעיר הגדולה

ת"א ב"אולפני אשל". המטרה - להפוך אותנו לזמרי אופרה בהדרכתם של זהר ושי.

ואוכמה כהרגלה דואגת לכל. להסעות ולכיבוד.

ההקלטה לוקחת זמן, הרי צריך להפוך אותנו לזמרי אופרה! ומסתבר שיש עוד שיר

שיר הסיום " ובשני בנובמבר נוסעים להקליט את שיר הסיום ואת עבודה עברית

ואת השיר על ההיריון.

כל שבוע מלווה אותנו האמייל השבועי של יאיר שמעדכן אותנו במה שקורה.

אחרי שהתרגלנו לגן העדן בבית גל גרוסמן (למרות שפה ושם המכשירים לא

עבדו) עברנו

למרתון החזרות בבית הבנים ושם אנחנו כבר עם כולם עם

שחקנים, הרקדנים, הזמרים, והאומנים

כדברי שיר הפתיחה, בדרך לתהילת עולם.

תגידו באמת, יש לכם אלטרנטיבה לערב יום חמישי ושישי בבוקר?

ולשי אשר על הכול, היה כף, תודה על הכול במיוחד על הסבלנות, החיוך ההומור

ברגעים שהזיכרון שלנו בגד בנו והסיום שנראה היה בלתי מושג.

לא נפטרת מאיתנו - חגיגות ה-80 בפתח!!!

דודו שור

המסך ירד על מופע חגיגות ה-70

כל בוקר אני חולפת על פני אותם האנשים, כשאני הולכת לעבודה, ותמיד ישנו איזה בוקר טוב רפה ועיף.

הקבוץ השתגע – אותה הדרך, אותם האנשים ופתאום חיבוקים ונשיקות הייתם נפלאים. אחד החברים אמר לי – ישבתי על הכסא ורקדתי יחד אתכם. טלפונים. אני 52 שנה בקבוץ וישנם אנשים שלא ראיתי אותם עשרות שנים, לפתע טלפון – הייתם נפלאה, הייתם נפלאים. מה קרה? ראו מה עשינו – מהפך! פתאום ישנה אהבה וחיבה ופרגון. האם זה לא נפלא? זה שווה את הכל. את העייפות, החזרות המתישות, האורות שלא דלקו, המערכת שלא עבדה, השגיאות שעשינו, השכחה. הכל זרם, דפק כמו שעון שוויצרי – אבל אני ישבתי ושמעתי את הנאומים והראש שלי התרוקן – ישבתי, בנאום של ג'ומס על המזוודה סגרת בשתי אצבעות את האוזניים והחזרתי את המילים למקום.

ואיזה כוח יש לבמה. לאורות. ברגע שנופפתי את המזוודה באוויר ופגשתי את איילה ב"אנחנו שחקנים", הכל חזר והתמוסס עם אנרגיה אדירה. הייתם נפלאים, עזרתם לי לחוות חוויה חברתית ובימתית, שלא שוכחים שנים.

"תודה לכם שבאתם מכאן ומרחוק" שי ואוכמה. תודה לך שי על החיבוק, הליטוף והפירגון, שנתת לי ולכולנו. קינאתי בכל אחת שחיבקת, היית כל כך שלנו כל כך שי – מתנה אמיתית. אז אל תשכח אותנו. ואנחנו לא נשכח אותך.

שלום ולהתראות

שושקה סעידי

תודה

*זה הקיבוץ שלנו,
לרא ולטפח
לכל אדם שה ולט קשה
יש הרבה מה לאהוב.*

עם זה האמונה הזאת באתם כולכם,
את ההרגשה הזאת הבאתם איתכם,
ואת המנגינה הזאת העברתם לכל בית כפר מנחם!!!

תודה לכל השותפים בעשיית

שחקנים, רקדנים וזמרים, כותבים וכוריאוגרפיות, אנשי תפאורה ובמה, מאפרות ומעצבות שיער, תאורה והגברה – כל אחד ואחת. בלעדיכם זה לא היה קורה. ומי ייתן ונדע לשמור את הטעם – כי את המנגינה הזו אי-אפשר להפסיק.

מזל טוב – שבעים!

בשם צוות 70 - אוכמה אבירם

צרו תודות עסת לאלה שתדמו להצלחת מופע ה-70

מעל הבמה חילקנו ורדים למשתתפים וזרים של תודה לאלה שעשו להצלחת הערב

אבל היו עוד כאלה שזה המקום לברכם ולהודות להם מקרב לב.

* לתלמה על קישוט הבמה והכנת הזרים...

* לעמרי, המדריך של "גבע" ולחניכיו החביבים, שהכינו את "שבילי האש", בהם צעדו האורחים אל בית

הבנים....

* לעוסקים במכירת ומסירת הכרטיסים ובכך מנעו אי-סדר ותרמו להרגשה הטובה....

* לכל העובדות החביבות שהגישו את הכבוד בבית הבנים....

* לסדרנים, שאינני יודע את שמם, אך עשו מלאכתם בנעימות ותרמו להרגשה החגיגית לקהל....

* לצבילי וחבורתו אשר על ההכוונה במגרש החנייה...

* למברכים שעשו במיטב כישרונם וידעו לקצר וגם כך דבריהם היו דברי טעם...

* לקהל הנפלא, על ילדיו ומבוגריו, שמראשית המופע ועד תומו נהג בכבוד ושיתף עצמו בהתלהבות

ובמחויאות כפיים בכל עת המופע...

* לצלמים - לאמנון, לגידי, למשה, שליוו את הערב ותוצרתם מונחת לפנינו, באינטרנט ובקרוב גם

ב-DVD, שיועמד לרשות הציבור.

* ואחרון אחרון חביב, לתומר והצוות הנאמן והמסור שלו, שידעו לתרום למופע את המגע המקצועי ללא

דופי, ללא תקלות וברמה הגבוהה ביותר...

* ואם נשכח ממני מי מבין אלה שגם להם חלק ונחלה בהצלחת הערב תודתי לו מקרב לב...

תודה לכם, תרומתכם הייתה משמעותית באירוע של מופע ה-70!

בשם צוות ה-70,

צמי קין

האחראי לצד הטקסי של הערב

חגיגות חנוכה 2009 תרבות כפר מנחם

**חגיגות ה-70 הסתיימו בהצלחה
ואנו מזמינים את כולם לחגוג יחד את חג החנוכה
ויום ההולדת ה-70 לכפר מנחם
בתכנית:**

**יום שלישי, 15/12/09, 17:00-15:30, גבעת הילדים
סדנא להכנת למפיונים**

כל הילדים וההורים יחד מוזמנים להכין למפיונים
אשר ישמשו אתכם לתהלוכת "מאירים את כפר מנחם"

יום חמישי, 17/12/09, 17:30

ניפגש כולנו ברחבת הסילו עם הלמפיונים מוארים

משם נצא בשתי קבוצות לתהלוכה שתאיר את כפר מנחם
בנרות, שירי חנוכה והמון שמחה.
את התהלוכה נסיים במתחם האמפי בציפייה להגעתם של
הילדים המשתתפים ב"מירוץ הלפיד".
בשעה 18:30 בערך יובער מפקד האש היישובי המסורתי
לציון חג החנוכה ויום ההולדת של כפר מנחם.
את הערב נמשיך בהתכנסות בחדר האוכל שם נהנה מטקס
הדלקת החנוכייה, המחזה משעשעת, הפעלה לכל המשפחה

ועוד המון הפתעות – שווה להגיע!!

**כל ילדי היישוב בכיתות ד'-ו' יוזמנו להגיע לפעילויות
בזמן חופשת חנוכה להכנות לקראת מפקד האש
ומירוץ הלפיד.**

מועדי הפעילויות יפורסמו באתר היישוב ובתפוצת המיילים.

כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור...

כפר מנחם מתגאה להיות יישוב המפעיל את הפעילות התרבותית בעזרת התנדבות ומעורבות התושבים. הירתמות התושבים מאפשרת לנו להפיק אירועים איכותיים, לכלל היישוב, בעלות נמוכה מהמצופה ובהתאמה לתושבים. מעורבותכם בפעילות התרבות היישובית, הן בתכנון והן בהוצאה לפועל, חשובה לקיום האירועים השונים. נכון להיום, גיוס המתנדבים נעשה עפ"י סדר אקראי ומקשה מאוד על ההוצאה לפועל של הפעילויות השונות. כדי להקל על התכנון, מבלי לייקר עלויות, ע"י עובדים חיצוניים, נעשית חשיבה לגבי תכנון הגיוסים לשנה הבאה. לקראת פתיחת שנת הפעילות 2010 יפורסמו האירועים, להם אנו זקוקים למתנדבים, ולכם תינתן ההזדמנות לבחור מראש באיזה חג/אירוע תרצו לקחת חלק לפי תחום עניין.

ובינתיים... בימים אלו יחולקו בתאי הדואר הזמנות אישיות לתושבים המתבקשים לתרום בין חצי שעה לשעה במסגרת חגיגות החנוכה – **אנא שימו לב, אם קיבלתם פתק – אנו סומכים על ההגעה שלכם!**

שיבוץ התושבים נעשה לפי סדר רשימת הטלפונים.

תודה וחג שמח לכולם

ועדת תרבות

... "ובתא הדואר אחכה לי פתק
איק הציג שוב תורי - הפלא ופלא!"...

(מתוך מופע 70)